

враховувалися рівень володіння теорією, виконувалися завдання на вміння працювати в команді, виявляти лідера. Програми навчання були запозичені в Німеччині і адаптовані до сучасних умов. Пізніше були розроблені адаптовані програми та за іншими спеціальностями, і всі вони містять більшу кількість практичних годин. Відповідно до німецького досвіду, теоретичне навчання проходить на базі коледжу і будується з урахуванням тих компетенцій, які придбаються на практиці, а практичне - в цехах, причому програму для нього повністю розробляють фахівці з підприємства, але вона узгоджується з навчальним закладом. Підприємство виділяє для коледжу викладачів спеціальних дисциплін, а також витратні матеріали та при необхідності транспорт. Студенти забезпечуються спецодягом та щомісячною стипендією в розмірі мінімальної заробітної плати. Ці умови записуються в договори, які укладаються з учнями. Результатом такої системи є те, що працевлаштовуються приблизно 87 % випускників, які пройшли дуальне навчання.

Література:

1. Гайсина С.Н., Ахметова А.З. Современное состояние дуального обучения в Республике Казахстан. *KazNU Bulletin. Economy series.* № 3 (115). 2016.

УДК 324.89.10

**ПРИВАТНО-ДЕРЖАВНЕ ПАРТНЕРСТВО ЯК
GR-ТЕХНОЛОГІЯ ПРОСУВАННЯ СИСТЕМИ
ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ**

*Андрющенко О.Б., канд. наук з держ.упр.,
helan17@ukr.net*

*Харківський торговельно-економічний інститут
Київського національного торговельно-економічного університету*

Сьогодні як ніколи сфера вищої освіти України потребує партнерської допомоги, бо відчуває гостру нестачу матеріальних і фінансових коштів від регіональної та державної влади. У світі взаємодія закладів вищої освіти та підприємств, які повинні бути замовниками випускників цих закладів, виступає дієвим інструментом підвищення якості освіти. Але на сьогоднішній день, в Україні роль приватно-державного партнерства (ПДП), як GR-технології в процесі розвитку вищої освіти, дуже незначна.

Відносини бізнесу і держави є потужним джерелом розвитку сучасної економічної системи у всіх країнах. Підприємства, які створюються в контексті політико-економічної трансформації, відчувають на собі цей зв'язок. Кожний вищий навчальний заклад повинен взаємодіяти з підприємствами-замовниками в системі публічного маркетингу. Таке співробітництво у всьому світі отримало зараз назву приватно-державного партнерства, а основним механізмом реалізації такої взаємодії є GR-технології. У науковій літературі існує багато публікацій, присвячених GR як діяльності в цілому, так і сукупності маркетингових комунікаційних технологій, як різновиду маркетингового менеджменту. Такі науковці, як М. П. Бочаров, А. Н. Чуміков передбачають вивчення GR через призму PR-технологій [1,2]. Існує безліч визначень і підходів до розуміння приватно-державного партнерства. Аналіз поняття «приватно-державне партнерство» необхідно почати з загального визначення терміна «партнерство». В політичному словнику партнерство розуміється як «форма співпраці, учасники якої усвідомлюють обмеженості об'єднуючих їх цілей, інтересів, завдань, в наявності або можливості виникнення між ними серйозних розбіжностей, конфлікту інтересів і, як наслідок, припинення відносин партнерства» [2].

Приватно-державне партнерство постає як співпраця держави і бізнесу в цілому в системі публічного маркетингу. Приватно-державне партнерство – це будь-яка взаємодія, спрямована на поліпшення якості, модернізацію, оновлення фондів, на підвищення рівня та якості життя населення [3].

Відносини бізнесу і держави є потужним джерелом розвитку сучасної економічної системи у всіх країнах. Дана позиція підкреплена маркетинговими мотиваційними установками та наявністю можливості ефективної взаємодії бізнес-спільноти та держави за допомогою *Government Relations (GR)*. В даний час GR стає все більш затребуваною сферою діяльності.

Проте в Україні ще недостатньо літератури, теоретичних розробок і рекомендацій, що стосуються GR-діяльності. Це призводить до того, що будь-який дослідник даного практичного та наукового поля може зіткнутися з різними точками зору, підходами і спробами розуміння GR, а в різних компаніях виникає своє уявлення про те, чим є GR і як він повинен бути організований [4].

Для системи вищої освіти перспективним напрямком розвитку є приватно-державне партнерство, як успішна GR-технологія взаємодії з органами влади. У зв'язку з цим, останнім часом саме *Government Relations* (GR) стають все більш актуальною сферою професійної діяльності. Роль GR як для держави, так і для установ і підприємств, компаній малого і середнього бізнесу, виходить на перший план. Відповідно, виникає необхідність розвивати і впроваджувати GR-технології, які сприяють налагодженню взаємовигідної співпраці органів державної влади та бізнесу, вдосконалювати механізми GR в цілях успішного соціально-економічного розвитку держави [5].

Дослідження феномена приватно-державного партнерства як GR-технології в сфері вищої освіти є актуальною науковою і практичною проблемою не тільки для України, але і для зарубіжних університетів. Досить зазначити, що половина системи освіти США фінансується приватними особами, в основному це випускники університетів (*endowment*). Наприклад, мер Нью-Йорка Майкл Блумберг (з 2002 р. по 2013р.) пожертвував університету Джона Хопкінса, в якому навчався, в цілому близько 1 млрд. доларів, ставши найбільшим донором за всю історію університету. Перші гроші він перерахував на рахунок університету ще в 1965 році, незабаром після того, як завершив навчання. У Європі найбільший ендаумент в Кембриджі – близько 5 млрд. євро [2].

Сьогодні сфера вищої освіти Україні також потребує впровадження та оптимізації нових форм соціальної та політичної взаємодії, що сприяють її ефективному розвитку. Тому першорядне значення важливо надавати створенню сприятливих умов з боку органів влади та бізнесу для ефективного формування, становлення і розвитку закладів вищої освіти.

Основна особливість функціонування такого механізму припускає, що не держава запрошує бізнес взяти участь в реалізації суспільно значимих проектів, а, навпаки, держава підключається до проектів бізнесу. Тема приватно-державного партнерства в системі освіти, безумовно, є актуальною і мало вивченою на сьогоднішній день. В економічно розвинених країнах чисельність приватно-державних проектів в освітній сфері зростає з кожним роком, бо вони налагодили механізм співпраці держави і приватного сектора економіки. Однак, кожна країна обирає, розвиває і вкладає інвестиції в ту галузь, яка для неї є перспективною. У країнах «Великої сімки» та інших розвинених країнах пріоритетними галузями є охорона

здоров'я та освіта, це обумовлено політикою цих держав. У країнах Центральної та Східної Європи (Болгарія, Чехія, Угорщина, Хорватія, Польща, Румунія) та країнах, що розвиваються, галузі охорони здоров'я та освіти за багатьма показниками суттєво поступаються країнам «Великої сімки» [5].

GR-технології приватно-державного партнерства реалізуються за кордоном в сфері освіти за наступними напрямками: ендаумент, академічний фандрайзинг, освітні ваучери і стипендії від підприємств, приватне управління державними школами, участь приватного сектора в матеріально-технічному забезпеченні навчального процесу, контракти на надання допоміжних професійних послуг. Перераховані вище напрямки розвитку GR-технології державно-приватного партнерства в освіті актуальні тим, що вони несуть багато переваг. Вони відстежують ефективний розподіл інвестицій, при тісній співпраці діляться досвідом, надають можливості державі задовольняти новий попит і полегшують процес впровадження інновацій в навчання [6].

Основними причинами невдач реалізації GR-технології в країнах, що розвиваються є: непродумане розподіл ризиків, недостатнє фінансування проектів, корупція і завищення вартості проектів.

Метою розробки та реалізації проектів ПДП в системі вищої освіти є створення маркетингових комунікативних механізмів реалізації GR-технології до яких відносять:

1. Фінансову підтримку ВНЗ.
2. Розвиток його науково-технічного потенціалу.
3. Навчання висококваліфікованих фахівців.
4. Надання консультаційних послуг.
5. Реалізація спільних дослідницьких проектів.
6. Будівництво та обладнання лабораторій, технопарків, дослідних центрів.
7. Спільні розробки освітніх програм і освітніх стандартів.
8. Викладання значущих перспектив для потенційного роботодавця.
9. Організація круглих столів для зворотного зв'язку.
10. Організація тренінгів і ділових ігор з потенційним роботодавцем.
11. Залучення на роботу «своїх», підготовлених на замовлення бізнесу випускників ВНЗ [7].

Література:

1. Лікарчук Н. В. Особливості застосування релятивного маркетингу в сучасних державах / Н. В. Лікарчук // Гілея. – 2014. – Вип. 90/ №11. – С. 352–355.
2. Окландер М. О государственном маркетинговом регулировании / М. Окландер // Экономика Украины. – 2015. – № 4. – С. 80-81.
3. Другов А. А. Государственный маркетинг как важный фактор совершенствования механизма управления социально-экономическими процессами в обществе / Другов А. А., Сафин А. Р., Сендецкая С. В. // Маркетинг в России и за рубежом. – 2015. – № 4. – С. 20-32.
4. Ромат Є. В. Державний маркетинг / Є. В. Ромат // Національна академія державного управління при Президентові України ; наук.-ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк (голова) [та ін.]. – Т. 2. Методологія державного управління. – Київ : Національна академія державного управління, 2017. – С. 260.
5. Куденко Н. В. Маркетинг при социализме: был или не был? / Н. В. Куденко // Маркетинг и логистика в системе менеджмента : материалы Международной научно-практической конференции. – Львов : Львовская политехника. – 2012. – № 8. – С. 189-191.
6. Бобко О. Соціально-відповідальний маркетинг [Електронний ресурс] : [статья]. – Режим доступа:<http://oldconf.neasmo.org.ua/node/2968> – Станом на 28.02.2021. – Назва з екрана.
7. Василенко И. А. Административно-государственное управление в странах Запада: США, Великобритания, Франция, Германия / И. А. Василенко [Электронный ресурс] : [статья]. – Режим доступа: http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Polit/Vasil/index.php. – Станом на 28.02.2021. – Назва з екрана.

УДК 378**ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК
ОСНОВА УСПІШНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ**

Дмитрієв І.А., д.е.н., професор
idmiitriyev@gmail.com

Дмитрієва О.І., д.е.н., доцент
oksanahnadu@gmail.com

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Сучасні умови функціонування закладів вищої освіти характеризуються чималим динамізмом та складністю, зростаючою взаємозалежністю усіх процесів. Саме тому для забезпечення якості освітньої діяльності дуже актуальним є на сучасному етапі зміцнювати партнерські стосунки і узгоджені дії на всіх рівнях: